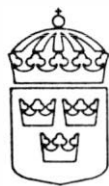

Motion till riksdagen

1987/88:A21

av Birgitta Hambraeus och Karl Boo (c)

med anledning av prop. 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland

Mot.
1987/88
A21-27

Huvuddelen av statens satsningar sker i södra Sveriges koncentrationsbygder. Det är ett misstag att tro att landsbygden och skogslänen får mest. Vi har en omvänd regionalpolitik.

En mil motorväg mellan Uddevalla och Göteborg kostar 300 milj. kr. Hela landet bidrar skattevägen till vissa regioners överhettningsskostnader. Det är fördelaktigt för hela landet att motsvarande satsningar sker i Bergslagen och norra Sveriges inland.

Regeringens proposition framlägger goda förslag, men ger ett alltför blýgsamt bidrag till utvecklingen, bara 675 milj. kr.

Grängesberg

Det är viktigt att prospekteringsverksamheten utökas i Bergslagen. Vi är t. ex. nu helt beroende av import från Sydafrika när det gäller viktiga spårämnen för industrin. Man bör undersöka noggrant om sådana fyndigheter kan finnas intill Bergslagens gruvorter.

Grängesbergs slagg kunde bearbetas för att få fram ett välgörande basiskt fosfat för jordbruket, utan skadliga tungmetaller. Denna möjlighet bör utredas.

De regionala utvecklingsfonderna

Dessa fonder bör ges utökade resurser och också tillåtas använda dessa som de anser bäst för företagens utveckling. Riksdagen avslog i våras en motion där Karl Boo och jag föreslog att utvecklingsfonderna i hela landet skulle ha rätt att fritt satsa också på andra näringar inom t. ex. servicesektorn.

Tills vidare bör en sådan större frihet få tillämpas vid Bergslagens och norra inlandets utvecklingsfonder. Det är också viktigt att utvecklingsfonderna får rätt att stödja marknadsföringsinvesteringar.

Arbetslöshetsersättning när man startar eget

Det är mycket svårt att starta ett eget företag om man inte har något att leva på under introduktionsperioden. Många goda idéer kan komma att få investeringsstöd genom regeringens förslag till investmentbolag och andra utvecklingsinsatser. Dessutom bör en person som uppbär arbetslöshetsers-

sättning ha rätt att behålla denna under en övergångsperiod när han eller hon startar ett eget företag, ensam eller i samarbete med andra, och alltså inte "står till arbetsmarknadens förfogande" i vanlig mening.

Mot. 1987/88
A21

Skola – näringsliv

Propositionen innehåller intressanta, obyråkratiska förslag om samarbete mellan skola och näringsliv.

Så är det t. ex. utmärkt att småföretag kan utnyttja gymnasieskolans tjänster.

I Orsa kommun planeras ett "företags-drivhus" i anslutning till gymnasieskolan. Eleverna får en mer levande undervisning genom att arbeta med verkliga företag och uppfinnare och ny-företagare kan använda verkstads-skolans resurser för prototyper och introduktionsexemplar av sin produkt.

Samarbete lärare – elever – uppfinnare och företagare borde kunna stimulera samtliga parter.

Vi utgår från att man i fortsättningen också kan räkna med en större öppenhet när det gäller vad som skall godkännas som gymnasiekurs. Orsa har fått nej av SÖ på sina knuttimringskurser, därför att de inte anses vara yrkesförberedande. Vi har aldrig förstått denna inställning, eftersom det är vanligt att man tillverkar knuttimrade villor i Dalarna, både som bostäder och fritidshus.

Mindre gymnasieskolor bibehålls

På s. 28 i propositionen säger föredragande statsrådet: "Åtgärder av det slag jag nu har föreslagit bör medverka till att gymnasieskolorna skall kunna finnas kvar och utvecklas i de berörda områdena". Det är viktigt att detta slås fast av riksdagen, eftersom det innebär en ny utvecklingsplanering. Hittills har de mindre gymnasieskolorna känt sig hotade eftersom tendensen från statliga verk och myndigheter varit att vilja koncentrera gymnasieundervisningen till större orter där ett mer fullständigt utbud kan ordnas. För en mindre ort är emellertid gymnasiekurser och KomVux av mycket stor betydelse.

Turistlinjen vid högskolan i Falun – Borlänge

Linjen föreslås utökas med 20 platser, vilket är utmärkt.

Det är emellertid också väsentligt att ett tredje år läggs till utbildningen. Utomlands motsvarar turistutbildningen en treårig linje och det är viktigt för den internationella turismen att vår utbildning är jämbördig.

Särskilt anslag till Drevdagen

För landsbygden och särskilt mindre byar med långa avstånd till tätort är skolan av avgörande betydelse. I Älvdalens kommun har människorna i Drevdagens by kämpat i årtionden för att få behålla sin skola, så att barnen skall slippa resa långa vägar och för att kunna erbjuda förmånen av en liten

närbelägen skola till personer som vill flytta in i byn. Barnantalet, som var vikande under en viss tid, ökar nu igen. Skolan bör öppnas i samhällets regi.

Statsrådet har visat stor öppenhet i sina förslag i denna proposition. Som en erkänsla för Drevdagens befolknings uthålliga och hängivna kamp för sin bygd bör riksdagen anslå specialdestinerade medel för att öppna skolan.

Mot. 1987/88
A21

Kommunikationer över hela landet

Det är en angelägenhet för hela samhället och det är naturligt att infrastrukturen bekostas av alla solidariskt över skattsedeln.

SJ

Trafiken på samtliga banor i landet bör upprätthållas av SJ. Det är inte rimligt att på nytt stycka upp järnvägstrafiken genom att föra över den till olika länsbolag och låta SJ ägna sig enbart åt de lönsamma delarna.

Inte ens under 40-talet, då det nästan bara var tåg som stod till buds när man skulle åka någonstans, och då tågen var överfulla, gav inte persontrafiken vinst inom SJ. Personbefordran var en tjänst till folket i "Hela folkets järnväg". Det var på godset man tog in vinsten. De påkostade järnvägsstationerna och den utmärkta servicen och höga standarden hade vi råd med under en tid då bruttonationalprodukten var blygsam i jämförelse med i dag.

Inlandsbanan

Riksdagen har upprepade gånger beslutat stödja inlandsbanan mer än SJ begärt. En utveckling av banan och av dess användbarhet har samtliga partier ställt sig bakom.

Nu har det glädjande hänt att Uppsala Energibolag sluter avtal med SJ om transport av torv från Sveg till Uppsala. Bolaget har betalat åtminstone en del av SJ:s investeringar för att trafiken skall kunna utökas med torvtåg utan att säkerheten eftersätts.

Det har nu väckt bestörtning att SJ planerar att till sommaren dra in två av de fyra dagliga passagerarturerna mellan Orsa och Sveg och ersätta dem med buss. Man säger att det bara kan vara ett tåg i taget på bansträckan av säkerhetsskäl.

Vad som behövs är att en av de nedlagda stationerna åter bemannas. Det finns ett stort intresse i bygden att hjälpa till med detta. En del av stationsbyggnaderna är relativt nyreparerade, folk finns som är villiga att bli tågklarerare och ännu en station behövs också för att banarbetena skall kunna ske på ett säkert sätt.

Kommunerna längs banan gör stora satsningar på turismen och de har lyckats skapa ett mycket stort intresse kring denna Sveriges "Transsibiriska järnväg".

Kommunikationsministern svarade i en frågedebatt tidigare i höst att "riksdagen ändrat reglerna för hanteringen av SJ:s investeringsanslag. Det gjordes 1985 och enligt nuvarande regler skall inte riksdagen eller regeringen

gå in och styra enskilda anslag i SJ:s investeringsplan.”(Snabbprotokoll 22, 12 november 1987)

Mot. 1987/88
A21

Självfallet bör inte riksdag eller regering lägga sig i alla detaljer i SJ:s investeringar. Men inlandsbanan är genom sin längd och sin placering i landet så unik att det inte är orimligt att riksdagen gör ett undantag för denna järnväg. Riksdagen bör alltså besluta att SJ skall vidta de åtgärder som behövs för att en säker trafik skall kunna upprätthållas både med torvtåg och minst fyra dagliga turer på banan mellan Sveg och Orsa.

Tågtrafiken på Västerdalsbanan

Även denna tågtrafik bör självfallet också i fortsättningen handhas av SJ. Kopparbergs läns länsstyrelse har enhälligt beslutat att anhålla om en utbyggnad av banan till Sälen.

Det var ett stort misstag att riva upp spåren till denna Sveriges närmaste fjällort, med 42 000 turistbäddar! Trafiken på vägarna till Sälen är helt olidlig när 42 000 personer skall ta sig till och från Sälen under säsonghelger och veckoslut.

Riksdagen bör besluta bygga upp järnvägen mellan Malung och Sälen, med planer på utökning till Särna och Idre.

Mora—Siljans flygplats

Flygplatsen har visat sig fylla ett stort behov och antalet turer utökas. Det är rimligt att Mora får det regionalpolitiska stöd som lämnas till andra kommunala flygplatser i skogslänen med regionalpolitiskt betydelsefull linjetrafik. En del av investeringsmedlen på 35 milj. kr. bör alltså föras över till bidrag till drift av flygplatser och Mora—Siljans flygplats bli berättigat till detta stöd.

Säter

Säters kommun bör föras över till samma stödområde som angränsande kommuner.

Säter har vissa problem nu när det centrala mentalsjukhuset avvecklas till stor del och mentalvården decentraliseras. Säter bör inte ensam lämnas utanför stödområdet, när alla angränsande kommuner ingår.

Hemställen

Med anledning av vad som framförts i motionen hemställs

- att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna
1. att prospekteringsverksamheten bör öka i och i närheten av Bergslagens gruvorter och fortsatt fosfatproduktion utredas,
2. att de regionala utvecklingsfonderna i Bergslagen och norra Sveriges inland bör få större frihet,
3. att arbetslöshetsersättning bör kunna utgå när man startar eget företag,

4. att regionala specialiteter, som t. ex. knuttimring, skall kunna ingå i den ordinarie gymnasieskolan,

Mot. 1987/88
A21

5. att gymnasieskolor av regionalpolitisk betydelse skall kunna känna sig trygga för sitt fortbestånd i framtiden,

6. att turistlinjen vid Falun–Borlänge högskola bör utökas med ett tredje år,

7. att ett specialdestinerat anslag bör lämnas till Drevdagens by för upprätthållande av skolan,

8. att SJ också i fortsättningen skall driva trafiken på det icke-lönsamma bannätet,

9. att SJ skall vidta de åtgärder som behövs för att en säker trafik skall kunna upprätthållas både med torvtåg och minst fyra dagliga turer på banan mellan Sveg och Orsa,

10. att järnvägen mellan Malung och Sälen bör byggas ut,

11. att Mora–Siljans flygplats bör få regionalpolitiskt driftsbidrag,

12. att Sätters kommun bör föras in i stödområde.

Stockholm den 17 december 1987

Birgitta Hambræus (c)

Karl Boo (c)